

Národní kulturní památka prohlášená v Olomouckém kraji v roce 2022

Plumlov, okres Prostějov, zámek, č. ÚSKP 493

Takzvaný „vysoký“ zámek v Plumlově je samostatně stojícím šestipodlažním objektem (má tři vysoká patra a tři mezipatra) vybudovaným na půdoryse úzkého a poměrně protáhlého obdélníku. Jedná se o hodnotnou raně barokní architekturu vystavěnou stavitelem knížetem Janem Adamem z Lichtensteina v letech 1680–1689 na základě návrhu jeho otce, Karla Eusebia z Lichtensteina (další práce prováděné na stavbě zámku po roce 1689 měly spíše charakter udržovacích prací). V původním plánu se mělo jednat o čtyřkřídlý objekt s monumentálním sloupovým řádem na dvorních průčelích a planimetricky ztvárněnou fasádou na vnějších průčelích, práce však na stavbě samotné nebyly nikdy dokončeny, a to ani práce na nynějším zámeckém křídle, kdy některé z místností a podlaží zůstaly jako torzo v rozestavěné podobě. Nádvorní fasády spojuje vždy patro a mezipatro jednou řadou volných sloupů, ukončených složitými hlavicemi, v přízemí toskánskými, ve středním patře iónskými a v nejvyšším patře kompozitními. Jednotlivá patra jsou oddělena římsami, pod kterými probíhají po celé délce budovy štukové vlysy. Okna hlavních pater jsou zdobena podokenními kuželovými balustrádami.

Areál plumlovského zámku zahrnuje terénní stopy původně středověkého hradu z 2. poloviny 13. století, objekty tzv. nízkého zámku se středověkým jádrem a zejména

Obr. 1. Vysoký zámek, Plumlov, foto: NPÚ, ÚOP v Olomouci, 2016

tzv. vysoký zámek z let 1680 až 1689 v pozdně manýristických a raně barokních formách. Především tzv. vysoký zámek se charakterem a okolnostmi vzniku vymyká standardní dobové barokní stavební a architektonické produkci. Architektonickým ztvárněním, stavební nedokončeností i monumentálním měřítkem lze objekt zařadit mezi osobité architektonické dominanty v rámci širšího regionu Moravy. Jedná se o cenný, nezapustitelný doklad vývoje světské architektury, vybudované dle teoretických intencí stavitele-teoretika knížete Karla Eusebia z Lichtensteina. V důsledku své nedokončenosti představuje názorný příklad vývoje historických stavebních konstrukcí i dobového uměleckého řemesla. Současně je stavba významnou krajinnou dominantou.

Dle usnesení vlády dne 23. listopadu roku 2022 byl areál zámku Plumlov v Olomouckém kraji prohlášen za národní kulturní památku. Toto nařízení nabylo účinnosti dnem 1. července 2023.

Nemovitě kulturní památky prohlášené v Olomouckém kraji v letech 2022 a 2023

Ostružná, okres Jeseník, kostel Zjevení Páně, č. ÚSKP 106875

Kostel Zjevení Páně v Ostružné je venkovskou klasicistní architekturou bez přílišné zdobnosti. Jeho bílá fasáda je pravidelně členěna uspořádanými stavebními otvory a výraznou korunní římsou, která přechází v západním průčelí kostela v římsu středovou. Fabionová římsa ukončuje věž. Stavební otvory jsou pravoúhlé, obdélné, s mírnými segmentovými

Obr. 1. Kostel Zjevení Páně, Ostružná, foto: NPÚ, ÚOP v Olomouci, 2020